

ÅRSPLAN 2019-20

Læringsverkstedet Øvre
Neskollen Naturbarnehage

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål). Barnehagens samfunnsmandat er, i samarbeid og forståelse med hjemmet, å ivareta barnas behov for omsorg og lek og fremme læring og dannings som grunnlag for allsidig utvikling. Lek, omsorg, læring og dannings skal ses i sammenheng.

Formål med barnehagens årsplan

Barnehagen skal være en pedagogisk virksomhet som skal planlegges og vurderes. Barnehagens pedagogiske arbeid skal være begrunnet i barnehageloven og rammeplanen. Rammeplanen påpeker at årsplanen er et arbeidsredskap for personalet som skal dokumentere barnehagens valg og begrunnelser. Med utgangspunkt i rammeplanen skal barnehagens samarbeidsutvalg fastsette en årsplan for den pedagogiske virksomheten.

Årsplanens funksjon

Årsplanen skal synliggjøre hvordan barnehagen omsetter barnehagelov i praksis, og arbeider målrettet for å sikre det pedagogiske arbeidet.

Ifølge rammeplanen har planlegging av barnehagens innhold og pedagogiske arbeid flere funksjoner:

- Personalet får grunnlag til å tenke og handle systematisk i det pedagogiske arbeidet
- Det gir kontinuitet og progresjon for enkeltbarn og barnegruppen
- Synliggjør barnehagens fortolkning og realisering av rammeplanen
- Gir utgangspunkt for refleksjon og utvikling av virksomheten

Barnehagens årsplan er også et viktig dokument for eier og myndighetenes oppfølging og tilsyn med barnehagen.

Innhold

Velkommen til Læringsverkstedet Øvre Neskollen Naturbarnehage.....	4
Barnehagen vår	4
Visjon.....	5
Våre verdier	5
Barnehagens formål og innhold.....	6
Lekende læring, samspill og mestring.....	7
Læringsverkstedets satsningsområde.....	8
Barnehagens satsningsområde 2019- 2020.....	9
Barns medvirkning.....	10
Samarbeid mellom barnehage og foreldre	10
Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer	10
Overganger	12
Vår pedagogiske virksomhet.....	13
Våre arbeidsmåter	13
Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets 5 fagtema	15
Barnehagens arbeid med fagområdene.....	16
Et godt måltid	20
Tilrettelegging	21
Bakgrunnsdokumenter	22

Velkommen til Læringsverkstedet Øvre Neskollen Naturbarnehage

Vi ser frem til et nytt og spennende år med fokus på lekende læring, samspill og mestring. Hver dag har vi hjerte for at hvert enkelt barn skal bli den beste utgaven av seg selv.

Barnehagen vår

Læringsverkstedet Øvre Neskollen Naturbarnehage er en barnehage med fem avdelinger i alderen 0-6 år. Som navnet sier er vi en barnehage som jobber for at barn skal få god kjennskap til naturen og nærmiljøet rundt oss. Vi ønsker å skape gode spor hos barna når det kommer til å trives ute, til å ha kjennskap til ulike sider av naturen og til å ta vare på miljøet og naturen rundt oss.

Vi startet sommeren 2017 i midlertidig bygg, men flyttet opp i Sekstanten 25 sommeren 2018. Vi hører til i lyse og moderne rom med gode muligheter for deling i små grupper, slik at barna får best mulig forutsetning for lek, læring og sosialt samspill med liten og stor.

Vi jobber mye på tvers av avdelingene og har egne gruppedager for aldersbestemte grupper. Gruppene navn er følgende:

- Født i 2014: Stjernebarna
- Født i 2015: Uglebarna
- Født i 2016: Revungene
- Født i 2017: Ekornbarna
- Født i 2018: Marihønene

Det er av ulik grad de samles på tvers, da de yngste ikke har like stort behov for større utfordringer enn hva de større barna har.

Læringsverkstedet er en privat barnehagekjede som eier og driver barnehager i store deler av Norge. I våre barnehager får barn et godt grunnlag for livslang læring – i kunnskap, vennskap, trygghet og glede. Vårt pedagogiske arbeid med barna bygger på lekende læring, samspill og mestring.

For mer informasjon om Læringsverkstedet og våre barnehager se vår hjemmeside:

<https://laringsverkstedet.no>

Barnehagens samfunnsmandat

Barnehagen skal gi barn under opplæringspliktig alder gode utviklings- og aktivitetsmuligheter i nær forståelse og samarbeid med barnas hjem (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål).

Visjon

Vi ser på barna som verdens viktigste verdier og det mest verdifulle vi har. Barna er verdens framtid. Vår visjon peker framover og viser vei for alt av arbeid i Læringsverkstedet:

«VI FÅR VERDENS VIKTIGSTE VERDIER TIL Å VOKSE»

I våre barnehager arbeider vi for at alle barn skal få et best mulig grunnlag for videre utvikling, læring og et godt liv. Vi ønsker at barna skal vokse i kunnskap og mestring, i trygghet og empati.

Våre verdier

Vi skal være «**Leken og ambisiøs**». Vi byr på oss selv og har det moro. Samtidig har vi klare mål og kraft til å nå dem.

Vi skal være «**Raus og tydelig**». Vi har takhøyde og frihet samtidig som vi har rammer og retningslinjer som gjør det trygt å være raus i møte med barn og foreldre.

Barnehagen bidrar til å danne et godt grunnlag for livslang læring og aktiv deltagelse for barna i et demokratisk samfunn. Å møte individets behov for omsorg, trygghet, tilhørighet og anerkjennelse og å sikre at barna får ta del i og medvirke i fellesskap, er viktige verdier som skal gjenspeiles i barnehagen. Ifølge rammeplanen skal barnehagens verdigrunnlag formidles, praktiseres og oppleves gjennomgående i barnehagens pedagogiske arbeid.

Disse er:

- **Demokrati**
- **Mangfold og gjensidig respekt**
- **Likestilling og likeverd**
- **Bærekraftig utvikling**
- **Livsmestring og helse**

Gjennom samspill og mestring jobber vi med å skape et mangfold og en forståelse for hverandre og andre. Ingen er like, men vi er allikevel like verdifulle og det er viktig at vi tar vare på hverandre. På den måten kan vi bli den beste utgaven av oss selv. Samtidig ønsker vi gjennom livsmestring og helse å bevisstgjøre barna på hva som er akseptabelt og ikke når det kommer til blant annet egen kropp, psykisk helse og følelsesaspekt. De skal få kjennskap til hvordan de på best mulig måte kan håndtere følelser og anerkjenne alle følelser som kommer på en god måte. Det er lov å være sint, men det er ulike måter å vise det på. De ansatte i Læringsverkstedet Øvre Neskollen skal igjennom verdiene raus og tydelig vise omsorg og glede over å få være i sammen med barna. Alle barn skal føle seg sett, hørt og oppleve at de er verdifulle. De skal oppleve at de får medbestemme i egen hverdag og at hverdagen gir mening, glede og samhold.

Barnehagens formål og innhold

Barnehagen skal møte barna med tillit og respekt, og anerkjenne barndommens egenverdi. Den skal bidra til trivsel og glede i lek og læring, og være et utfordrende og trygt sted for fellesskap og vennskap. Barnehagen skal fremme demokrati og likestilling og motarbeide alle former for diskriminering (Barnehageloven, 2005, § 1 Formål, 3. ledd).

Læringsverkstedets pedagogikk er vår fortolkning av innholdet i rammeplanen og ivaretar rammeplanens føringer.

Hvert barn er et unikt og verdifullt menneske som skal møtes med respekt og anerkjennelse.

- **Omsorg og lek, læring og danning**
- **Vennskap og fellesskap**
- **Kommunikasjon og språk**

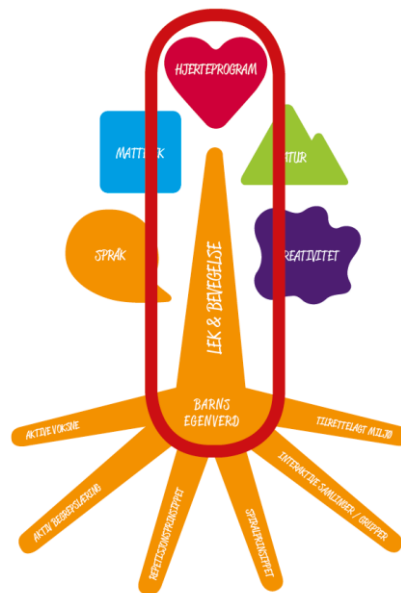
Læringsverkstedets pedagogiske konsept

Den norske barnehagetradisjonen bygger på et helhetlig lærings syn og her har læringsverkstedet utviklet et pedagogisk konsept som ivaretar barnehagens samfunnsmandat (lov om barnehager, 2005). I rammeplanens føringer for barnehagens innhold og oppgaver med tanke på omsorg og lek, læring og danning er to viktige elementer som skaper grunnlaget for Læringsverkstedets pedagogikk.

Gjennom vårt pedagogiske konsept står barns egenverd sentralt i vårt arbeid. Vi jobber for at hvert enkelt barn skal få vist sitt kompetente seg og sine gode ressurser. Det skal komme til uttrykk og utvikles videre i barnehagens hverdag gjennom barnas nysgjerrighet og undring. Det er her vi legger grunnlaget sammen med barna for dets livslange læring. Barna skal

støttes og oppmuntres til å uttrykke seg i hverdagen, være synlige og skal medvirke i sin egen hverdag. For oss i barnehagen handler det om å gi barna rom, i både fysisk og psykisk forstand, for å uttrykke seg sammen med andre. Alle barna skal oppleve å bli sett, hørt og forstått av tydelige, anerkjennende og ansvarsfulle voksne i barnehagehverdagen.

Omsorg og lek i barnehagen vil være preget av leken i seg selv. Se barna i nået og bygge videre på barnas nysgjerrighet og dermed blir barnas medvirkning tatt i betraktning. Leken er vårt viktigste verktøy i barnehagen for læring.

Lekende læring, samspill og mestring

Lekende læring, samspill og mestring

Med lekende læring, samspill og mestring skal vi gi barna grunnlag til å utvikle seg, og bli den beste utgaven av seg selv. Et av barndommens særpreg er samspill i lek, der initiativ, fantasi og engasjement vil kunne finne sted. Barn skal få undre seg og stille spørsmål, søke opplevelser og gjøre erfaringer på egne læringsarenaer. Barnehagen skal gi rom for barns ulike perspektiver og opplevelsesverdener.

For å få til dette må barnehagen ha lekende voksne som er tilstede under barnas undring og nysgjerrighet

Barnas lek er den viktigste aktiviteten i løpet av barnehagehverdagen og via leken erfarer barna sosiale ferdigheter, empati og selvfølelse. I vår barnehage gjennomsyrrer leken all

aktivitet og læringsverkstedets pedagogiske konsept. Vi legger til rette for god og variert lek ved å veksle mellom frilek, lekegrupper, organisert lek og lek hvor de voksne deltar på barnas premisser. For at barna skal uttrykke seg igjennom leken er det viktig at vi som voksne tilrettelegger for et trygt og godt miljø, dette ved å være tilstedeværende og aktive voksne. Lek er barnas uttrykksform og det er her de erfarer og lærer. Som naturbarnehage har vi fokus på å legge til rette for at barna skal få utfolde seg og få erfaringer via naturen. Vi trekker elementer fra naturen inn i våre aktiviteter og vi trekker læringsverkstedets pedagogikk ut i naturen.

Gjennom lek og daglige aktiviteter legger vi til rette for samspill mellom barn-barn og barn-voksen. Allerede i barnehagen legger vi et grunnlag for barnas utvikling innenfor omsorg, empati, forståelse og toleranse ovenfor seg selv og andre. I Læringsverkstedet har vi Hjerteprogrammet som legger til rette for at barna skal utvikles som enkelt individer og som viktige medlemmer av fellesskapet. Barnehagen er en viktig arena når det kommer til barnas utvikling av sosiale ferdigheter. Vi legger til rett for at barna skal finne løsninger sammen, lytte og forstå andre, hevde egne meninger og uttrykke egne behov for trygghet.

Ved å gi barna troen på seg selv og andre vil barna utforske, leke, erfare og mestre, gjennom ulike muligheter og utfordringer. Vi har fokus på at barna skal føle mestring hver eneste dag. Hvert enkelt barn skal føle seg sett og anerkjent. Rammeplanen poengterer at barnehagen skal være en arena for daglig fysisk aktivitet. Et sentralt element i læringsverkstedets pedagogikk er «lek og bevegelse» hvor vi fremmer barnas bevegelsesglede, motoriske og sosiale kompetanse. Ved å være tilstedeværende og støttende voksne ønsker vi å hjelpe barna i å møte fysiske og psykiske utfordringer i hverdagen.

Læringsverkstedets satsningsområde

Relasjonskompetanse: Barns trivsel er den voksnes ansvar, og gode relasjoner er avgjørende i dette samspillet. Vi tror på at gode relasjoner, som en rød tråd i alt vi gjør, hever kvaliteten i barnehagen. Det bidrar til å skape et inkluderende leke- og læringsmiljø.

Kvaliteten på relasjonene og samhandling mellom ansatte og barn er særlig viktig for barns trygghet og utvikling. Å utvikle gode sosiale ferdigheter, empati og vennskap i barndommen er viktig for å kunne utvikle et godt selvbilde. Gode relasjoner vil igjen få betydning for trivsel, utvikling og læring.

Barnehagens satsingsområde 2019- 2020

- Vår vei inn i Naturkonseptet fortsetter dette året også.
- Lek og bevegelse, lekende læring, barns mestring.
- Samspill (sosial kompetanse) og lekende voksne.
- Et godt måltid og samarbeid med nærmiljøet.
- Prosjekter
 - Høst: Jeg er meg.
 - Vår: Natur, nærmiljø og nytt liv.

Barns medvirkning

Barnehagen skal ivareta barnas rett til medvirkning ved å legge til rette for, og oppmuntre til at barna kan få uttrykke sitt syn på barnehagens daglige virksomhet, jmf. Barnehageloven §3 og §3, grunnloven §104 og FNs barnekonvensjon artikkel 12 nr.1

Læringsverkstedet Øvre Neskollen Naturbarnehage fremmer medvirkning som en del av hverdagspraksisen til barna. De skal få være med å ta del i egen hverdag. I samtaler fordyper vi oss i barnas interesser og tanker. De skal samtidig vite at det er den voksne som har hovedansvar. Vi ønsker at alle barn skal føle likeverd og oppleve at de er en del av egen hverdag og et sosialt samspill. De er med på å ta avgjørelser tilpasset deres alder og forståelse. De skal oppleve å bli tatt på alvor og vite at deres behov og ønsker blir hørt. Det er ikke dermed sagt at man alltid får det slik man ønsker, men at de har krav på en begrunnelse for valgene som blir tatt og de skal oppleve at de har blitt hørt.

Samarbeid mellom barnehage og foreldre

Vi skal sammen skape en sosial læringsarena som setter gode spor er vårt løfte til foreldrene. Foreldresamarbeidet skal alltid ha barnas beste som mål.

Samarbeidet skal både skje på individnivå, med foreldrene til hvert enkelt barn, og på gruppenivå gjennom foreldrerådet og samarbeidsutvalget. Samarbeidet skal sikre at foreldrene får innflytelse på barnehagens arbeid med å skape et helhetlig omsorgs-, leke- og læringsmiljø for barnegruppen.

Foreldrenes medvirkning i barnehagens innhold og planer

Den daglige samtalen er den aller viktigste posten for foreldre og ansatte til å få barnehagehverdagen til barna til å bli best mulig. Her er vi som ansatte avhengig av tilbakemeldinger og kommunikasjon. Samtidig er det en flott arena til å ta opp hverdagsinformasjon. Det gis tilbud om foreldresamtaler 2 ganger i løpet av året. Høsten er frivillig og på våren skal alle ha en samtale. Dersom det er saker imellom disse tidspunktene, så er det barnehagens og foreldrenes plikt å ta kontakt med den motsatte part. Foreldretreff er en hyggelig sosial arena der foreldre får et innblikk i hverdagen til barna. Dagsrapporter og månedsbrev via My kid gjør at foreldre kan lese dokumentasjon for aktiviteter og opplegg i barnehagen. Samarbeidsutvalget består av 3 foreldre og 2 ansatte pluss styrer.

Planleggingsdager:

20. september → Oppstart av nytt barnehageår, teambuilding

25. oktober → Vold og overgrep/ ledelse. I sammen med Læringsverkstedet barnehager i Eidsvoll og Hurdal

1. November → I sammen med Nes kommune.

2. Januar → I egen barnehage. Nytt år og nye muligheter

22. mai → Evaluering og veien videre.

Foreldremøter

September: I barnehagen. Noe felles og noe avdelingsvis

Mai: For nye og gamle foreldre før nytt barnehageår. Temabasert etter foreldrenes ønske. Dersom det kommer inn forslag på tema.

Foreldrekafe

Høsten: FN- dagen

Vinteren: Lucia

Våren: Påskefrokost

Sommeren: Sommerfest

Avdelingene bestemmer ellers om de inviterer til flere happeninger i løpet av året.

Overganger

Det å begynne i barnehagen skal oppleves som en god start, både i forhold utvikling av trygghet og tilhørighet. Tilvenning, trygghet og tilhørighet er nøkkelord i forbindelse med alle overganger i løpet av barnehagetiden.

Ny i barnehagen

Barnehagen skal i samarbeid med foreldrene legge til rette for at barnet kan få en trygg og god start i barnehagen. Barnehagen skal tilpasse rutiner og organisere tid, slik at barnet får tid til å bli kjent, etablere relasjoner og knytte seg til personalet og til andre barn.

I forkant av oppstart/tilvenning vil alle foreldre få tilbud om oppstartsamtale før sommeren, her går vi igjennom barnas og barnehagens rutiner og behov. Det er viktig å få en god kommunikasjon og et godt samarbeid fra dag en. Det vil også være en samtale med foreldrene i løpet av de tre første dagene i barnehagen. På selve tilvenningsdagen (første dagen) blir barnet tatt imot av en voksen fra avdelingen, som skal følge barnet tett de første dagene. De første dagene brukes til å bli godt kjent med barnet og dets rutiner og behov. Vi setter stort fokus på å skape gode relasjoner og trygge barnet i barnehagehverdagen. Vi samarbeider tett opp mot foreldrene for å tilrettelegge for en best mulig tilvenning for barnet.

Fra småbarn- til storbarnsavdeling ved

I Læringsverkstedet vil vi legge til rette for at barn og foreldre får tid og rom til å bli kjent med barn, og personalet når barnet bytter barnegruppe.

Vi vil begynne med gradvis tilvenning i løpet av siste halvår før barnet bytter avdeling. Barnet og en voksen fra avdelingen kommer på besøk til ny avdeling 1-2 dager i uken hvor de deltar på aktiviteter, lek og turer. Dette for at barnet skal få god tid til å bli kjent med å bli trygg på nye barn, voksne og avdeling for en best mulig overgang for barnet. Foreldre vil motta et velkomstbrev med informasjon om hvilken avdeling barnet bytter til og hvem som jobber der, samt beskjed om at de kan ta kontakt dersom de ønsker en samtale med ny avdeling før oppstart. De voksne som jobber i barnehagen samarbeider godt på tvers av avdelingene. Ved behov hjelper vi hverandre så barna vil være kjent med alle voksne på huset.

Fra barnehage til skole

For våre «skolestartere» har vi en intensjon om å gjøre det siste året i barnehagen litt spesielt. De skal oppleve den avsluttende tiden i barnehagen som spennende, utfordrende og en tid hvor iveren etter å erobre nye kunnskaper skyter fart (Veilederen fra eldst til yngst, 2009).

Det siste året barnet går i barnehagen er de skolestartere, vi vil da ha fokus på skoleforberedende aktiviteter som videreutvikler barnets kunnskap slik at det er bedre rustet for å møte skolehverdagen. Vi har egne turer med skolegruppa med diverse faglig innhold. Vi forsøker å få til et godt samarbeid med de nærliggende barnehagene for å bli kjent med de nye klassekameratene våre. Vi vil ha et samarbeid med skolen hvor vi får låne et klasserom, dette for at barna skal bli bedre kjent med skolen og SFO sine lokaler før skolestart.

Vår pedagogiske virksomhet

Planlegging

Planlegging gir personalet grunnlag for å tenke å handle systematisk i det pedagogiske arbeidet. Barnehagen er forpliktet til å begrunne, planlegge, vurdere og dokumentere at det pedagogiske arbeidet er i tråd med barnehageloven rammeplanen.

Dokumentasjon

Rammeplanen fastslår at dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet inngår som en viktig del av barnehagens arbeid. Dokumentasjon av det pedagogiske arbeidet skal inngå i barnehagens arbeid med å planlegge, vurdere og utvikle den pedagogiske virksomheten.

Vurdering

Det pedagogiske arbeidet skal beskrives, analyseres og fortolkes ut fra barnehagens planer, barnehageloven og rammeplanen (Kunnskapsdepartementet, 2017).

Pedagogiske evalueringer som grunnlag for vurdering.

I barnehagen har barnet rett til å bli hørt og å få medvirke sin egen barnehagehverdag. Vi lytter til barna og tolker deres kroppsspråk. Barna får mulighet til å uttrykke hvilke aktiviteter og turer de ønsker igjennom dagligdagse samtaler og barnemøter. Vi lytter til barnas interesser og utforsker disse igjennom lek, prosjekter, bilder og samtaler. Vi evaluerer måneden som har gått og hører hva barna synes har vært bra/dårlig. Dette tar vi med oss i videre planlegging av neste måned.

Våre arbeidsmåter

Barnehagen benytter ulike arbeidsmåter for å ivareta enkeltbarn, barnegruppe og lokalmiljø.

Prosjektarbeid – tar utgangspunkt i barns initiativ/interesser, deres undring leder utvikling av innhold og prosess i prosjektet. Dette er en måte hvor barns medvirkning kan ses som praksis i barnehagen.

Temaarbeid - styrer og pedagoger utarbeider innhold og prosess i samarbeid med barnehagens øvrige medarbeidere.

Repetisjon - repetering av kjernestoffet i våre fem fagområder.

Spiralprinsippet – sikrer en systematisk, helhetlig og kontinuerlig utvikling av barns ferdigheter, kunnskap og læring innenfor alle fagtemaer. Sikrer på den måte progresjon.

Digital praksis – bidrar til barnas lek, kreativitet og læring. Utøve digital dømmekraft og legge til rette for barnas utforskning.

I barnehagen jobber vi etter en progresjonsplan for arbeid med fagområdene. Denne er utarbeidet for å sikre at vi når alle mål for utvikling og læring knyttet opp mot rammeplanen, læringsverkstedets pedagogiske tre og barnehagens årsplan.

I progresjonsplanen står det konkrete mål og aktiviteter hentet ut av hvert enkelt fagområde i rammeplanen.

Denne planen jobber personalet med under planlegging av barnehageåret.

Hver enkelt ansatt settes godt inn i innhold og jobber ut fra dette.

De voksne i barnehagen skal være lekende og aktive voksne som gir barna kjennskap til lek og bevegelse.

Ifølge rammeplanen skal barnehagen anerkjenne og ivareta barndommens egenverdi. Å bidra til at alle barn som går i barnehage får en god barndom preget av trivsel, vennskap og lek. Barnehagen skal fremme mangfold og gjensidig respekt. Barna skal få oppleve at det finnes mange måter å tenke, handle og leve på. Barnehagen skal vise hvordan alle kan lære av hverandre og fremme barns nysgjerrighet og undring over likheter og forskjeller (Rammeplanen s.8 og 9 2017)

Hjerteprogrammet er et verktøy laget av og for læringsverkstedet. Ved å bruke dette jevnlig sikrer vi at barna får med seg kunnskap om: Hvem er JEG, hvem er DU og hva er min plass i fellesskapet VI. Igjennom hjerteprogrammet blir vi kjent med Mats og Mille, de er med på å sette oss inn i ulike hverdagssituasjoner som kan oppstå i og utenfor barnehagen. Barna får konkrete rammer og målsetninger de kan knytte opplevelser og erfaringer til.

Hjerteprogrammet er et verktøy som gjør at et av barnehagens viktigste oppgaver som er å gi barna en god samhandling og utvikling av sosial kompetanse blir ivaretatt. Barna utvikler gode holdninger tilegner seg ferdigheter og får kunnskap om seg selv og andre.

Rammeplanens 7 fagområder = Læringsverkstedets

5 fagtema

Rammeplanen gir føringer for et helhetlig arbeid som skal sikre alle barn gode utviklingsmuligheter og trivsel. Barnehagens pedagogiske tilbud skal romme innhold fra rammeplanens syv fagområder.

Vi arbeider systematisk og kontinuerlig med alle rammeplanens fagområder.

Læringsverkstedet har valgt å fortolke og sette rammeplanens syv fagområder sammen til fem fagtemaer. Det bidrar til god organisering og progresjon i vårt pedagogiske arbeid. Hvert fagtema har et eget ikon som går igjen i materiell som barnehagen bruker i sitt arbeid.

Rammeplanens fagområde *Kropp, bevegelse, mat og helse* er en del av selve kjernen i vårt pedagogiske konsept og inngår i alle fagtemaene i løpet av uka.

Hjerteprogrammet er utviklet av Læringsverkstedet som et verktøy for barnehagens arbeid med sosial kompetanse innen kategoriene JEG, DU og VI. Hjerteprogrammet er for oss formålsparagrafen i praksis. Det dekker rammeplanens fagområde Etikk, religion og filosofi, samt elementer i rammeplanens fagområde Nærmiljø og samfunn, Kropp, bevegelse, mat og helse. Gjennom Hjerteprogrammet dannes et godt grunnlag for livsmestring og barna rustes for å tåle livet.

Språk dekker rammeplanens fagområde Kommunikasjon, språk og tekst og inneholder alle elementer som sikrer at barnehagen arbeider med et godt språkmiljø og språkutvikling for alle barn. Fagtemaet Språk inngår som en naturlig del i alt av barnehagens arbeid og hverdagsaktiviteter

Mattelek rommer innholdet i rammeplanens fagområde Antall, rom og form.

Barnehagens arbeid med fagtemaet Mattelek lar barn leke og erfare matematikk på en variert måte og som gir en begynnende matematisk forståelse.

Kreativitet favner barnehagens arbeid med rammeplanens fagområde Kunst, kultur og kreativitet. Kreativitet er et viktig fagtema og inngår i store deler av vårt pedagogiske arbeid.

Natur dekker rammeplanens fagområder Natur, miljø og teknikk samt nærmiljø og samfunn. Rammeplanens fagområde Kropp, bevegelse, mat og helse er også del av fagtemaet Natur. Barna får erfaringer og opplevelser med ulike sider av fagtemaet.

Barnehagens arbeid med fagområdene

Fagtemaer	1-2 år	3-4 år	Skolestarterne
Språk 	<p>Bli kjent med ulike rim/ regler og sanger</p> <p>Få kjennskap til bokstavene i navnet vårt</p> <p>Få en begynnende forståelse for påske- og julefortellinger.</p>	<p>Gjenkjenne navn og etterhvert kjenne igjen bokstavene i navnet sitt.</p> <p>Få kjennskap til eventyr og rim/regler igjennom høytlesning og dramatisering med konkrete/figurer i det daglig.</p>	<p>Vi skal kunne gjenkjenne navnet vårt med trykte bokstaver og etter hvert etterligne noen av bokstavene eller hele navnet.</p> <p>Få kjennskap til ulike norske bøker, sanger, eventyr, rim og regler.</p> <p>Ansatte er bevisst sitt eget språk og benevning, slik at barna skal oppleve å</p>

		<p>Bli kjent med begreper fra hverdagen (sko, frukt, bok...)</p>	<p>Vi blir kjent med rytmer og stavelser gjennom klappeleker og andre lekeregler.</p> <p>Vi bruker språket som et redskap i lek og samspill</p>	<p>bade i ord. På den måten får de kjennskap til konkrete og beskrivelser gjennom hverdagsspråket.</p>
<p>Natur</p> 	<p>Gi barna gode opplevelser med å lage mat ute i naturen.</p> <p>Veilede barna i å være en miljøbevisst barnehage</p> <p>Få kjennskap til hvordan vi tar vare på naturen. Bli kjent med nærmiljøet. Lære om miljøvern. Hvordan vi oppfører oss på tur. Brannvern.</p>	<p>Få kjennskap til sanger og regler om været, årstider, dyr, fugler, insekter, planter og lignende</p> <p>Bli kjent med fargene i naturen</p> <p>Forståelse for vær og ulike værforhold</p>	<p>Få erfaringer ved å eksperimentere med ulike elementer som vann, planter, insekter og mineraler</p> <p>Få kjennskap til dyr, insekter og småkryp som vi finner i nærmiljøet</p> <p>Få kjennskap til tradisjonelle sangleker og barneleker</p> <p>Gi barna gode opplevelser med å lage mat ute i naturen (For førskolegruppa), bål vett, tenne bål</p>	
<p>Hjerte</p> 	<p>Vi skal bidra til at barna utvikler en positiv selvfølelse og får kjennskap til sin identitet, Hvem er jeg?</p> <p>Barna får en begynnende forståelse for</p>	<p>Vi blir kjent med Mats og Mille i hjertekofferten.</p> <p>Barna skal oppleve mestring i hverdagen, men også oppleve seg sett og hørt i det de gjør. De skal få hjelp</p>	<p>Vi bidrar til at barna får en forståelse av felles verdier og normer som er viktige i et felleskap.</p> <p>Barna får en vidre forståelse for samspill og gruppe dynamikk.</p> <p>De får en forståelse for hvordan hvert enkelt</p>	

	<p>følelser, sine egne og andres, og hvordan vi uttrykker dem.</p> <p>Vi gir barna muligheten til å medvirke sin hverdag på en positiv måte.</p> <p>Vi får kjennskap til hvordan ta kontakt med andre på en god måte. Vi jobber med deling av blant annet leker.</p> <p>Vi lærer hverandre og være gode hjertevenner.</p>	<p>og støtte i hverdag og vanskelige situasjoner</p> <p>Barna skal oppleve trygge varme og forutsigbare voksne, som også er samstemte i sine avgjørelser.</p> <p>Vi får en vidre forståelse om begrepene turtaking, delekultur, samtidig som vi ser det positive med at alle er unike.</p>	<p>individ påvirker omgivelsen rundt oss.</p> <p>Vi viser og aksepterer ulike former for følelser og tar hensyn til andres følelser.</p> <p>Barna skal lære å sette egne grenser, respektere andres grenser og finne gode løsninger i konflikter.</p>
<p>Matte og Motorikk</p> 	<p>Bli kjent med begrepene: runding, trekant og firkant</p> <p>Bli kjent med begrepene: Først/sist, foran/bak/mellom, før/etter</p> <p>Øve på å kaste/ta imot en ball. Øve på å sparke en ball</p>	<p>Få kjennskap til sanger med bestemte bevegelser.</p> <p>Øve på å kaste og ta imot en ball. Øve på å sparke og ta imot en ball med beina.</p> <p>Øve på balanse, få kontroll over kroppen sin</p> <p>Øve på myke og kontrollerte</p>	<p>Få erfaring med egen kroppsstyrke</p> <p>Øve på ferdigheter som klippe, lime, perle og pusle. Samt det å holde riktig i blyanten, saks, skje, gaffel.</p> <p>Få erfaringer med ulike typer mål, målenheter og måleredskap gjennom lek og hverdagsaktiviteter. Få barna til å fundere rundt avstand, vekt, volum og tid. Undre</p>

		landinger på ulike underlag.	seg over Begreper knyttet til mål og vekt.
Kreativitet 	<p>Vi introduserer barna for primærfargene våre. Og blir kjent med fargesirklen.</p> <p>Vi presenterer barna for ulike typer maling. Og forskjellige måter og bruke dem på.</p> <p>Barna får et kjennskap til leire.</p> <p>Vi lytter til ulike musikkjangere.</p> <p>Vi lærer om ulike sanger knyttet til de forskjellige årstidene og høytidene våre.</p>	<p>Vi er kreative med maling, saks, lim, stoff og annet matriale og verktøy i hverdagen.</p> <p>Vi viser en vidre forståelse for de forskjellige fargene og kan peke ut primær- og sekundærfareger på fargesirkelen vår.</p> <p>Få muligheten til å utvikle fantasien og gi uttrykk for den gjennom lek og kreativt matriale.</p>	<p>Barna skal støttes i å være aktive og skape egne kunstneriske uttrykk.</p> <p>Vi får en vidre forståelse i hvordan utrykke seg gjennom teater og miming.</p> <p>Vi får kjennskap til nye materialer og måter og bruke dem på.</p> <p>Barna får erfaringer med og samarbeide med andre om å løse oppgaver og aktiviteter.</p>
Lek og bevegelse 	<p>Gå/delta på kortere turer som stimulerer til gode opplevelser innenfor friluftsliv. De skal få oppleve glede, og få gode erfaringer med friluft og uteliv til ulike årstider.</p> <p>Oppfordres til selvstendighet i</p>	<p>Barna skal få videreutvikle sin kroppsbeherskelse, grovmotorikk og finmotorikk, rytme og motoriske følsomhet.</p> <p>Få mulighet og oppfordres til, å utfordre seg selv fysisk, psykisk, sosialt og kognitivt,</p>	<p>Få begynnende kunnskap om kroppens funksjoner, og knytte begreper opp mot kroppen og ulike bevegelser.</p> <p>Introduseres for enkel førstehjelp og øve seg på nødnumrene</p> <p>Barna skal bidra med å så og høste, samt få kjennskap til hvordan vi</p>

	<p>hverdagsaktiviteter som å lære å gå, kle på seg, spise med bestikk, drikke av kopp, krabbe/gå opp trapper, klatre opp på stolen/stellebordet selv, håndvask etc.</p>	<p>ved å prøve nye leker og aktiviteter. De skal få oppleve glede, og få gode erfaringer med friluft og uteliv til ulike årstider. Barna skal få utvikle forståelse og respekt for egen og andres kropp, og for at alle er forskjellige</p>	<p>kan konservere mat fra naturen og ta det fram igjen for å bruke det i matpakke. Vi ønsker å gi barna sunne vaner som de kan ta med seg når de begynner på skolen, og videre i livet.</p>
--	---	---	---

Et godt måltid

Rammeplanens fagområde **Kropp, bevegelse, mat og helse** er en del av selve stammen i vårt pedagogiske konsept og inngår derfor i alle våre fem fagtema.

Læringsverkstedets barnehager skal være en arena hvor barn får oppleve matglede og matkultur.

Vi har i samarbeid med Ryfylkekokken Frode Selvaag og Arne Brimi utviklet «Et godt måltid». Gjennom «Et godt måltid» har vi også fokus på et sunt og variert kosthold, norsk kulturtradisjon og en hyggelig atmosfære. Barna er aktive deltakere i hele prosessen med planlegging, tilberedning av maten, gjennomføring av selve måltidet og opprydding etterpå. Måltidet for oss handler om mer enn bare å spise. Måltidet er en arena for fellesskap og samspill, mestring, gode opplevelser og samtaler. Dette er en del av barnets dannelsingsprosess og bidrar til utvikling av barnets sosiale kompetanse.

Med et godt måltid setter vi fokus på barnas helse igjennom og gi barna et grunnlag for å utvikle Matglede og sunne helsevaner. Vi kan fremme barnas fysiske og psykiske helse ved at barna tar er en del av hele matlagningsprosessen. Vaner og handlingsmønstre tar form allerede fra tidlig alder. Gode vaner som tilegnes i barnehagen kan vare livet ut, derfor ønsker vi at barna skal få være med og lage sunn, god og variert mat. Så de senere i livet ønsker og prøve ny og spennende mat som gir kroppen næring og energi som vil føre til et sundere og bedre liv.

Barna i vår barnehage får lov til å delta på kjøkkenet med blant annet brødbaking, filetering av fisk. Og kjæring av kjøtt, de får være med og finne råvarer i naturen. De er med på å kutte opp grønnsaker og frukt til de forskjellige måltidene. De er også med på å dekke på matrallene som etterpå blir sendt ut på de forskjellige avdelingene. Dette er supert for barnas motoriske utvikling, mestringsfølelse og egenverd. På denne måten vil de også lære litt om hvor mye jobb det ligger bak et sunt og godt måltid.

Et godt måltid knyttes opp mot natur gjennom tilberedelser av bålmat ute, oppleve hvor maten kommer ifra. Hvordan mat tilberedes, såes og høstes.

Det settes også fokus på den gode samtalen, roen og gleden over å være i et fellesskap.

Tilrettelegging

Det allmennpedagogiske tilbudet i barnehagen skal tilpasses barnas behov og forutsetninger. Barnehagen skal sørge for at alle barn som trenger ekstra støtte i korte eller lengre perioder skal få dette. Tilretteleggingen skal skje tidlig, slik at barn får den sosiale, pedagogiske og/eller fysiske tilretteleggingen som er nødvendig for å gi barnet et inkluderende og likeverdig tilbud. Tilretteleggingen skal vurderes underveis og justeres i tråd med barnets behov og utvikling (Utdanningsdirektoratet 2017, s. 40).

Barnehagen jobber kontinuerlig med tilrettelegging av det allmennpedagogiske tilbudet i barnehagen. Barnehagen bruker tid på observasjon og kartlegging av barnegruppen, slik at man kan tilrettelegge med et tilbud som er tilpasset barnets individuelle behov og utvikling.

Barnehagen bruker smågrupper i tilretteleggingsarbeidet i barnehagehverdagen, dette nyter barna godt av da det styrker det sosiale relasjoner og skaper et godt læringsmiljø.

Barnehagen samarbeider med eksterne instanser, dersom barnets behov ikke kan dekkes innenfor det allmennpedagogiske tilbudet. Barnehagen har månedlige møter med pedagogisk tjeneste, både i samarbeid med foreldre og anonyme drøftinger. Barnehagen samarbeider også med andre instanser som blant annet familiens hus, barneverntjenesten og helsestasjon.

Bakgrunnsdokumenter

Lov og forskrifter

- Lov om barnehager (barnehageloven) (2005)
- Rammeplan for barnehagens innhold og oppgaver (2017)

Læringsverkstedets dokumenter

- Verdiplattform
- Veilederen «Vår pedagogikk»
- Handlingsplan mot mobbing i barnehagen
- Virksomhetsplan

Veileder fra Kunnskapsdepartementet

- Fra eldst til yngst, overgang barnehage-skolen (2008)

Veiledere fra Utdanningsdirektoratet

- Håndtering av kriser og sorg i barnehagen (2014)
- Språk i barnehagen – mye mer enn bare prat (2013)
- Barns trivsel – voksnes ansvar, veileder om forebyggende arbeid mot mobbing i barnehagen (2012)

Lenker til aktuelle hjemmesider

- [Læringsverkstedet](#)
- [Regjeringen/Kunnskapsdepartementet/Barnehage](#)
- [Utdanningsdirektoratet/Barnehage](#)
- [PBL - Private barnehagers landsforbund](#)